

Den Uretfærdighed, der her viser sig som Følge af Rentefriheden for Laan og Indskud, kommer ogsaa frem, naar en Sparer opsiger sit Tilgodehavende før Laantildelingen. Dette kan ske med 6 Maaneders Varsel, og Beløbene betales da tilbage i de samme Rater, hvori de er indbetalt. Indskyderen mister her Renter af sine Penge og maa desuden betale Administrationsgebyr. Det samme gælder ved Byggesparerens Død, i hvilket Tilfælde hele Summen dog udbetales inden 6 Maaneders Forløb, hvis Arvingerne ikke overtager Kontrakten.

Det viser sig altsaa, at Foreningens Tariffer ikke sikrer de enkelte Sparere de samme Fordele, og navnlig har det Betydning for et Medlem, om Ventetiden er kort eller lang paa det Tidspunkt, da han træder til. Som foran omtalt kan der ikke siges noget bestemt om Ventetiden i en „aaben“ Fællesopsparingsvirksomhed, da den beror paa Tilgang og Afgang af Medlemmer. I det lange Løb vil det være naturligt at regne med, at Tilgang og Afgang netop opvejer hinanden, og den Ventetid, der bliver under disse Forhold, kan derfor med en vis Ret betegnes som *normal*. Det har da stor Interesse at kende denne „normale“ Ventetid, ligesom det er af Betydning at vide, hvor dyrt et Laan i Virkeligheden er i et Normaltilfælde. For disse Forhold er der redegjort i Forsikringsraadets medfølgende Skrivelse. Det fremgaar heraf, at den normale Ventetid i D. S. B. F. vil være ca. 13 Aar, og at den effektive Rente ved denne Ventetid, under Forudsætning af at man ved Beregningen af Rentetabet i Ventetiden regner med en Rentefod af $3\frac{1}{2}$ pCt. p. a., bliver ca. $9\frac{3}{4}$ pCt. p. a. Skønt selve Laanet er rentefrit, betyder altsaa Administrationsbidragene og Rentetabet i Ventetiden en saa stor Byrde for Laantageren, at han lige saa billigt kunde have optaget et almindeligt Laan til en Rente af $9\frac{3}{4}$ pCt. p. a.*)

Gennemsnitligt vil det næppe være rigtigt at regne med gunstigere Vilkaar end disse, og hertil kommer den Usikkerhed, at Ventetiden ikke kendes forud, saa at man ikke ved, om man faar Laanet paa et belejligt Tidspunkt. Dette sidste kan der dog bødes paa ved „Mellemkreditter“, hvis saadanne kan opnaas — se nedenfor.

Man kan spørge, om D. S. B. F. gennem sin Propaganda har gjort det klart for Sparerne, at der gennemsnitligt ikke kan regnes med kortere Ventetid og lavere effektiv Rente end her nævnt. Man kan naturligvis ikke sige, hvilke Forestillinger der gennem Propagandaen er vakt hos de enkelte Sparere, saa meget mindre, som denne Propaganda delvis har været drevet mundtligt. Som Helhed maa det imidlertid siges, at man særlig har understreget Fordelene ved Systemet, og da navnlig ved „Rentefriheden“. Der er Grund til at antage, at Sparerne derved i Almindelighed har faaet et for gunstigt Indtryk af Forholdene. I den Henseende skal man fremdrage følgende Eksempler:

Ifølge baade Vedtægterne og Spare- og Laanebetingelserne er det Selskabets Formaal „at skaffe Medlemmerne rentefri Laan uden Kaution“. Endvidere er det en Pligt for enhver Byggesparer under Bygningens Opførelse paa Byggepladsen at anbringe et Skilt, hvoraf det fremgaar, at „Laanet er ydet rentefrit og uopsigeligt af D. S. B. F.“. Her understreges altsaa Rentefriheden for Laanene, uden at de tilsvarende Rentetab og andre Byrder samtidig omtales.

Hvad Ventetiden angaar, har D. S. B. F. ganske vist i en Brochure udtalt, at den *teoretiske*, normale Ventetid er 13—14 Aar, men man har samtidig fremhævet, at Ventetiden sikkert i Praksis altid vil blive kortere, da Sparerne formentlig vil betale mere end Mindsteydelserne. Hertil er dog at bemærke, at naar Ventetiden nedbringes gennem større Indskud, forøges samtidig Rentetabet, hvilket virker som en Fordyrelse af Laanet.

I øvrigt vil den korte Ventetid, der naturligt maa herske i Begyndelsen, i sig

*) Jfr. dog Noten foregaaende Side.